

**Správa o činnosti Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra
Slovenskej republiky v roku 2004
Návrh**

Práca Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (NK) a sekretariátu NK sa v roku 2004 vykonávala v súlade s rezolúciami konferencií OSN o štandardizácii geografického názvoslovia a so závermi zo zasadnutí lingvisticko-geografickej regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, v ktorej je Slovensko členom spolu s Albánskom, Bosnou a Hercegovinou, Bulharskom, Cyprom, Českom, Chorvátskom, Macedónskom, Maďarskom, Poľskom, Slovinskom, Srbskom a Čiernou Horou a Ukrajinou.

Činnosť NK vychádzala z Koncepcie rozvoja štandardizácie geografického názvoslovia v Slovenskej republike v rokoch 2000 – 2005, z Plánu činnosti NK a sekretariátu NK na rok 2004 č. PP-2125/2004, ktorý sa podľa jednotlivých okruhov plnil takto:

D 26.21 BÁZA ÚDAJOV GEOGRAFICKÉHO NÁZVOSLOVIA

1. Báza údajov názvov geografických objektov z územia Slovenskej republiky

Po vytvorení databázy geografických názvov z celého územia SR a po transformácii údajov o názvosloví do prostredia Acces sekretariát pracoval v roku 2005 na editovaní vložených údajov v programe ArcView. V rámci editácie sa kontrolovala správnosť názvov a ich lokalizácia podľa zvolených kritérií. Na revízii údajov o názvosloví sa odpracovalo 3 445 SH. Úloha sa splnila.

2. Báza údajov názvov geografických objektov ležiacich mimo územia Slovenskej republiky

V sledovanom období sa navrhol obsah vstupného formulára pre databázu. Na úlohe sa odpracovalo 30 SH. Ostatná plánovaná kapacita sa odsunula na prioritnú úlohu – editáciu a aktualizáciu databázy geografických názvov z územia Slovenska.

D 26.94 SPRÁVA ÚDAJOV ZB GIS

1. Geografické názvy v ZB GIS

Na úlohe sa v roku 2004 nepracovalo.

F 19.94 OSTATNÉ ÚLOHY NÁZVOSLOVIA

I. KARTOGRAFICKÉ DIELA

1. Obnova Základnej mapy Slovenskej republiky 1 : 10 000

Sekretariát overil v rámci obnovy ZM SR 1 : 10 000 v roku 2004 názvy na 107 mapových listoch. Na úlohe sa odpracovalo 230 SH. Plánovaný počet 100 hodín sa vzhľadom na veľký počet mapových listov ZM 10 prekročil o 130. Úloha sa splnila.

2. Štandardizácia názvov vodných tokov

Sekretariát vypracoval návrh zásad na pomenovanie bezmenných tokov. Ďalej vypracoval návrhy na štandardizáciu dosiaľ neštandardizovaných názvov vodných tokov a nových názvov vodných tokov do pripravovanej vyhlášky MŽP SR, ktorou sa ustanovuje zoznam významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov. Názvy boli prerokované v 1. sekcii NK ÚGKK SR a postúpené ÚGKK SR na štandardizáciu. Na úlohe sa odpracovalo 155 SH. Úloha sa splnila.

3. Názvy chránených území SR

Sekretariát posudzoval návrhy názvov chránených území, zabezpečil prerokovanie názvov v 1. sekcii NK ÚGKK SR a predložil návrhy názvov ÚGKK SR na schválenie. Na úlohe sa odpracovalo 23 SH. Úloha sa splnila.

II. NÁZVOSLOVNÉ PUBLIKÁCIE

1. Názvoslovné informácie č. 34

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 34 , zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Na úlohe sa odpracovalo 111 SH. Úloha sa splnila.

2. Názvoslovné informácie č. 35

Sekretariát zhromaždil materiály do publikácie Názvoslovné informácie č. 35, zostavil príspevky a vykonal redakčnú úpravu pred tlačou. Na úlohe sa odpracovalo 60 SH. Úloha sa splnila.

3. Názvy chránených území Slovenskej republiky

Sekretariát zabezpečil prerokovanie zoznamu neštandardizovaných názvov chránených území v 1. sekcii NK ÚGKK SR, a postúpil ich ÚGKK SR na štandardizáciu. Zmeny

názvov boli zahrnuté do publikácie. Na úlohe sa odpracovalo 36 SH. Keďže návrh na štandardizáciu názvov sa realizoval v decembri 2004, následné práce na publikácii sa presunuli na rok 2005. Úloha sa splnila.

4. Slovenské historické geografické názvy

Do zoznamu sa dopĺňali ďalšie informácie z dostupnej literatúry. Ďalšie práce sa z dôvodu uprednostnenia prác na editácii databázy geografického názvoslovia z územia Slovenska presunuli na rok 2005. Na úlohe sa odpracovalo 323 SH. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

5. Názvy morí a podmorských útvarov

Sekretariát doplnil pracovný zoznam podľa materiálov OSN a Medzinárodnej hydrografickej organizácie publikácií. Z dôvodu uprednostnenia prác na editácii databázy geografického názvoslovia z územia Slovenska sa Ďalšie práce na publikácii presunuli na rok 2005. Na úlohe sa odpracovalo 153 SH. Na úlohe sa prekročil plánovaný počet hodín o 100 SH, lebo dopĺňanie údajov si vyžiadalo väčší rozsah prác. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

6. Názvy mimozemských objektov

Sekretariát vykonal aktualizáciu zoznamu slovenských názvov mimozemských objektov a po posúdení názvov na odbornom pracovisku zabezpečil ich prerokovanie v 2. sekcii NK ÚGKK SR. Keďže stanovisko odborného pracoviska dostal sekretariát až v závere roku 2004, nebolo možné vykonať všetky plánované práce na príprave publikácie. Na úlohe sa odpracovalo 118 SH. Úloha sa splnila.

III. ÚLOHY MEDZINÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

1. Lingvisticko-geografická regionálna skupina OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Sekretariát zabezpečil preklad časti materiálov z konferencií OSN a zasadaní skupiny expertov regionálnej skupiny. Materiály sú dokumentované v oddelení geografického názvoslovia GKÚ. Na úlohe sa odpracovalo 295 SH. Úloha sa splnila.

2. Newsletter

V roku 2004 sekretariát nepripravil príspevok do Newsletteru.

IV. OSTATNÉ ÚLOHY

1. Informačná činnosť

Počas celého roka sekretariát poskytoval informácie v oblasti geografického názvoslovia písomne, osobne a telefonicky. Na úlohe sa odpracovalo 45 hodín, plánovaných bolo 50. Úloha sa splnila.

2. Monitoring tlače

Zabezpečovali sme monitoring dennej tlače na internete. Výsledkom je zistenie nesprávneho používania názvu pre Spojené kráľovstvo (Británia, Veľká Británia), nejednotné používanie názvu toho istého objektu v jednom príspevku (napr. London, Londýn) a nesprávne používanie názvov pre KĽDR a Kórejskú republiku (Severná Kórea, Južná Kórea). Na internete sa uverejňuje iba výber článkov z vybraných periodík. Takéto sledovanie je nedostačujúce na vytvorenie obrazu o používaní geografických názvov v tlači. Neboli sledované odborné periodiká, ani všetky články vo vybranej dennej tlači. Na takýto monitoring je potrebná väčšia pracovná kapacita. Na úlohe sa odpracovalo 153 SH. Úloha sa splnila v rozsahu kapacitných možností sekretariátu.

3. Vybavovanie agendy sekretariátu

Sekretariát zostavil návrh Správy o činnosti NK ÚGKK SR v roku 2003, návrh plánu činnosti NK ÚGKK SR na rok 2004, zorganizoval zasadnutia pléna NK ÚGKK SR, sekcií NK ÚGKK SR a mimoriadnych pracovných skupín, pripravil materiály na rokovanie pléna, sekcií a pracovných skupín. Na tejto úlohe sekretariát odpracoval 67 SH. Úloha sa splnila.

4. Publikačná činnosť v rezortných a mimorezortných časopisoch

FIČOR, Dušan: Slovenské geografické názvy v inojazyčných textoch. In: Aktivity v kartografii 2004, Zborník referátov zo seminára. Bratislava 2004, Kartografická spoločnosť SR a Geografický ústav SAV

5. Iné práce pre ÚGKK SR a GKÚ:

- posúdenie názvov vodopádov, zabezpečenie ich prerokovania v 1. sekcii NK ÚGKK SR, overovanie názvov podľa dostupnej literatúry,
- preverovanie schválených názvov vo vybraných katastrálnych územiach,
- overovanie názvov plies uverejnených v GAKO,
- pripomienky k názvom štátov ŠÚ SR,

Na úlohe sa odpracovalo 323 hodín, plánovaný počet 50 hodín sa prekročil o 270 pre väčší rozsah prác. Úloha sa splnila.

6. Metodické riadenie názvoslovných zborov

Sekretariát vykonával poradenskú činnosť pri práci názvoslovných zborov v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia v rámci telefonických dopytov. Úloha sa splnila.

7. Zásady používania slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch

Sekretariát spolupracoval na vytvorení zásad, zabezpečil ich prerokovanie v mimoriadnej pracovnej skupine a rozoslal návrh zásad na pripomienkovanie členom NK. Na úlohe sa odpracovalo 22 SH. Úloha je splnená.

SCHÔDZKOVÁ ČINNOSŤ

Plenárne zasadanie NK sa v roku 2004 uskutočnilo v marci.

Prvá sekcia NK rokovala v roku 2004 dvakrát.

Druhá sekcia NK rokovala v roku 2004 jedenkrát.

Mimoriadna pracovná skupina 1. sekcie NK ÚGKK SR rokovala v roku 2004 štyrikrát.

Mimoriadna pracovná skupina, zložená zo zástupcov Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV a sekretariátu NK ÚGKK SR, prerokovala na zasadnutiach návrhy názvov chránených území a návrhy názvov vodopádov. Okrem uvedených zasadnutí zástupca ÚGKK SR, predseda NK ÚGKK SR, 1. sekcie NK ÚGKK SR a pracovníčky sekretariátu operatívne riešili konkrétne názvoslovné problémy.

Spracovala: M. Kováčová